

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Elżbieta Karska

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi A.M.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową Warszawa-Wola w Warszawie w sprawach o sygn. akt 2 Ds. [...], a następnie 3 Ds. [...] oraz postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Grójcu w sprawie o sygn. akt VI K 348/17, a następnie II K 663/18 oraz postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Radomiu w sprawie o sygn. akt V Ka 747/23, a także postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt II KK 164/23,

z udziałem Skarbu Państwa – Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 6 września 2023 r.,

- 1. odrzuca skargę w części dotyczącej postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt II KK 164/23;**
- 2. zwalnia A.M. od opłaty oraz wydatków postępowania przed Sądem Najwyższym, obciążając nimi Skarb Państwa.**
- 3. w pozostałym zakresie stwierdza swoją niewłaściwość i skargę zgodnie z właściwością przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie.**

UZASADNIENIE

Skargą z 30 maja 2023 r. (data stempla pocztowego) na naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, A.M., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o: (1) stwierdzenie, że w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową Warszawa-Wola w Warszawie o sygn. akt 2 Ds. [...], następnie 3 Ds. [...] oraz Sądem Rejonowym w Grójcu w sprawie o sygn. akt VI K 348/17, następnie II K 663/18, a także Sądem Okręgowym w Radomiu o sygn. akt V Ka 747/23 oraz Sądem Najwyższym o sygn. akt II KK 164/23 nastąpiła przewlekłość postępowania naruszająca prawo A.M. do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, (2) przyznanie od Skarbu Państwa - Sądu Najwyższego, kwoty 20 000 zł na rzecz A.M., (4) zwolnienie A.M. z kosztów sądowych albowiem nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku koniecznego dla siebie i rodziny, a także (6) zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz A.M. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w odpowiedzi na skargę z 23 czerwca 2023 r. na naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zgłosił udział Skarbu Państwa – Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w sprawie ze skargi A.M. oraz wniósł o odrzucenie skargi bez wzywania do uzupełnienia jej braków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga A.M. w zakresie dotyczącym postępowania przed Sądem Najwyższym podlegała odrzuceniu, w pozostałej zaś części należało przekazać ją sądowi właściwemu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75; ze zm., dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki,

jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania skarga powinna zawierać: 1) żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy oraz 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie.

Stosownie do art. 9 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę niespełniającą wymagań przewidzianych w art. 6 ust. 2 sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca bez wzywania do uzupełnienia braków.

W ocenie Sądu Najwyższego wniesiona w niniejszym postępowaniu skarga na przewlekłość postępowania w zakresie w jakim dotyczy przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt II KK 164/23 nie spełnia wymagań formalnych z art. 6 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy. Jak wskazano powyżej, skarga winna zawierać okoliczności uzasadniających żądanie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że skarga spełnia wymagania formalne przewidziane w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o skardze na przewlekłość, o ile skarżący w uzasadnieniu skargi szczegółowo wskaże, w czym dopatruje się nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu jego sprawy, tj. w sposób precyzyjny przedstawi konkretne działania bądź zaniechania sądu rozpoznającego sprawę, które w konsekwencji doprowadziły do zwłoki (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2005 r., III SPP 103/05; postanowienie Sądu Najwyższego z 21 lutego 2007 r., III SPP 5/07). Wskazanie powyższych okoliczności jest niezbędne dla merytorycznej oceny skargi. Sąd musi wiedzieć, na jakim etapie postępowania, przed jakim organem, doszło według strony do przewlekłości, na czym ona polegała (jakie konkretnie czynności procesowe zostały podjęte przez dany sąd wadliwie lub nie zostały podjęte w ogóle) i czym została spowodowana. Bez wskazania powyższych okoliczności sąd rozpoznający skargę nie jest w stanie dokonać oceny czynności sądu w oparciu o kryteria wskazane w art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy, w ocenie Sądu Najwyższego skarga wniesiona przez A.M. w zakresie w jakim dotyczy przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt II KK 164/23, nie wskazuje konkretnych czynności procesowych, które zostały podjęte przez Sąd Najwyższy wadliwie lub nie zostały podjęte w ogóle, a które miałyby prowadzić do przewlekłości postępowania. W szczególności za spełnienie wymogu z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o skardze na przewlekłość nie sposób uznać streszczenia całości postępowania w sprawie i ogólnego stwierdzenia, że trwało ono zbyt długo.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, wobec niespełnienia wymogu określonego w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania odrzucił skargę A.M. w punkcie 1 postanowienia, w zakresie w jakim dotyczyła postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt II KK 164/23.

Niezależnie od powyższego, podkreślić też trzeba, iż postępowanie przed Sądem Najwyższym, wbrew odmiennej ocenie skarżącego, przeprowadzone zostało w sposób sprawny, z poszanowaniem prawa skarżącego do sprawnego postępowania sądowego. Kasacja obrońcy A.M. wpłynęła wraz z aktami sprawy do Sądu Najwyższego 3 kwietnia 2023 r. i w tym samym dniu została zarejestrowana. Następnego dnia 4 kwietnia 2023 r. sprawa została przydzielona sędziemu referentowi. 5 kwietnia 2023 r. uczestnikom postępowania przesłano zawiadomienia o składzie rozpoznającym sprawę. Po wpływie zwrotnych potwierdzeń odbioru zawiadomień w dniach 19 i 24 kwietnia 2023 r., zarządzeniem z 23 maja 2023 r. wyznaczono termin posiedzenia w sprawie na dzień 31 maja 2023 r., na którym to terminie postępowanie przed Sądem Najwyższym zakończono wydając postanowienie o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadnej. Powyższe streszczenie toku postępowania przed Sądem Najwyższym wskazuje jednoznacznie, iż postępowanie kasacyjne toczyło się sprawnie, czynności w sprawie podejmowano w rozsądnym terminie i bez zbędnej zwłoki, co przesądza o tym, że w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. akt II KK 164/23 nie doszło do przewlekłości postępowania.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym w punkcie 2 postanowienia wynika z treści art. 624 § 1 k.p.k. w związku z art. 634 k.p.k. i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.

W pozostałym zakresie Sąd Najwyższy nie był właściwy do wydania orzeczenia w przedmiocie skargi A.M., albowiem dotyczyła ona postępowań: przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową Warszawa-Wola w Warszawie w sprawach o sygn. akt 2 Ds. [...], a następnie 3 Ds. [...]; przed Sądem Rejonowym w Grójcu w sprawie o sygn. akt VI K 348/17, a następnie II K 663/18 oraz przed Sądem Okręgowym w Radomiu w sprawie o sygn. akt V Ka 747/23. Nie ulega zaś wątpliwości, iż Sąd Najwyższy, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, właściwy jest do rozpoznania skargi, jeżeli dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym. W pozostałym zakresie skargę zgodnie z właściwością, stosownie do art. 4 ust. 1a w zw. z art. 4 ust. 6 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania należało przekazać Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie jako właściwemu do rozpoznania skargi, która dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

(P.S.)

[ms]